

Aan

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

T 070-

F 070-

@minfin.nl

Datum

27 augustus 2015

Auteur

memo

Ronde Tafel directe financiering kinderopvang

Aanleiding

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer organiseert op woensdag 2 september van 13.00 -16.00 uur een rondetafelgesprek over de nieuwe financieringssystematiek van de kinderopvang. De commissie heeft dit in haar procedurevergadering van 30 juni 2015 besloten naar aanleiding van de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 5 juni 2015. U bent uitgenodigd om deel te nemen aan dit rondetafelgesprek. De Staatssecretaris heeft inmiddels bij brief de vaste commissie laten weten dat hij aan u toestemming heeft verleend om deel te nemen aan het rondetafelgesprek.

Inbreng Belastingdienst

De Staatssecretaris is inmiddels op hoofdlijnen geïnformeerd over de inbreng die u namens de Belastingdienst voornemens bent te leveren. Hij is hiermee inhoudelijk akkoord. U heeft aangegeven dat u wilt kunnen uitleggen hoe de uitvoering er nu voorstaat. Tevens wilt u kunnen opsommen welke wettelijke en uitvoeringsmaatregelen er zijn genomen om fraude te bestrijden. U treft deze informatie in dit memo aan. Voorafgaand aan de Ronde Tafel zullen ambtenaren van SZW een technische briefing over de beoogde systematiek van directe financiering kinderopvang verzorgen voor de leden van de vaste cde van SZW. Hierbij zal een medewerker van DG Bel aanwezig zijn.

Inbreng DUO

zal DUO bij het rondetafelgesprek vertegenwoordigen. Kern van het betoog van DUO is dat directe financiering bij DUO past omdat het nieuwe stelsel een aantal overeenkomsten kent met met de wijze waarop de financiering van het onderwijs door DUO wordt uitgevoerd. DUO stelt ervan overtuigd te zijn dat het concept van de digitale portemonnee een bijdrage gaat leveren aan het verminderen van complexiteit en administratieve lasten voor zowel ouders als instellingen. Daarbij geeft DUO aan dat door het hergebruik van goed werkende ICT-functionaliteit en het werken met een simulatieomgeving ICT- risico's goed gemanaged kunnen worden.

Position Papers

Het beeld dat naar voren komt uit de ingezonden position papers met betrekking tot de plannen voor een stelsel van directe financiering is uitgezonderd de inbreng van BOINK, FNV en DUO negatief. Belangrijkste punten van kritiek zijn:

- welk probleem wordt met deze stelselwijziging opgelost?
- nodeloos ingewikkeld/ complex.
- ouders verliezen zicht op de kosten
- toenemende regeldruk
- te veel onderscheid in rechten tussen werkende en niet werkende ouders
- waarom wordt niet de stap gemaakt naar een basisvoorziening?
- waarom geen vereenvoudigingen in het huidige systeem (t-2)?
- waarschuwing voor zelfde chaos als bij PGB
- waarschuwing voor solvabiliteit van de sector (ING)

BOINK is als enige zeer negatief over huidige systeem:

- BOINK noemt tot twee keer toe de casus van de Parel
- BOINK geeft aan de Belastingdienst allerlei bevoegdheden inzet jegens ouders die naar hun mening absoluut niet frauduleus hebben gehandeld

FNV, VNG en PO-raad zouden graag zien dat de stap naar een basisvoorziening wordt gemaakt.

Verloop Rondetafel

- Het rondetafelgesprek wordt gebruikt door de leden van de Tweede Kamer om informatie te krijgen van personen en organisaties ter voorbereiding op het algemeen overleg over kinderopvang dat op 9 september a.s. gepland staat.
- De deelnemers zal gevraagd worden in 2 a 3 minuten hun visie op het nieuwe stelsel te geven. De griffie is geïnformeerd dat de Belastingdienst geen gebruik zal maken van de mogelijkheid om voorafgaand aan het rondetafelgesprek een visienotitie over voorliggend onderwerp in te brengen.
- Het rondetafelgesprek zal in twee blokken plaatsvinden. U neemt deel aan het tweede blok. De indeling van de blokken is als volgt:

Blok 1: Organisaties/belangenbehartigers (13.00 -14.30 uur):

- Brancheorganisatie Kinderopvang
- Boink
- Stichting voor werkende ouders
- Vakbond (FNV of CNV)
- VGOB
-

Blok 2: Uitvoering (14.45 -16.00 uur)

- DUO
- Belastingdienst
- Banken (ING)
- Vertegenwoordiger van kleine kinderopvangorganisatie
- VNG

Hoofdlijn inbreng ☐ Belastingdienst

- De Belastingdienst voert de regeling voor de kinderopvangtoeslag sinds 2005 uit. De kinderopvangtoeslag is een **ingewikkelde regeling**. Dat is in de beginjaren van Toeslagen wel duidelijk geworden.
- De Belastingdienst heeft de uitvoering ervan **inmiddels onder de knie gekregen**. Bijvoorbeeld door **maatregelen te treffen om fraude en misbruik** in te dammen.
- De afgelopen jaren is het **toezicht steeds meer naar voren gehaald**, en kon ook het **definitief toekennen versneld** worden. Uw Kamer is bijvoorbeeld gemeld dat Voor het toeslagjaar 2013 het percentage definitief toegekende toeslagen begin januari 2015 lag op 85%. Dat was een jaar daarvoor voor het toeslagjaar 2012 nog maar 58%.
- De Belastingdienst **onderschrijft de doelstelling van het kabinet om het stelsel van financiering van kinderopvang te vereenvoudigen**.
- Voor wat betreft het nieuwe stelsel deelt de Belastingdienst de **conclusie van de ABDTOPconsult**, die hier onderzoek naar heeft gedaan, dat het **niet in de rede ligt dat de Belastingdienst de nieuwe uitvoerder** wordt voor de beoogde financieringssystematiek.
- De kracht van de Belastingdienst ligt in de **individuele relaties** die de organisatie heeft met belastingplichtigen en toeslagontvangers en de daarbij **behorende massale processen**, en **niet** in de **financiering van individuele instelling**.
- Essentieel voor een **soepele transitie** naar een nieuw stelsel is een **heldere en eenduidige communicatie** van zowel de Belastingdienst als DUO naar burgers en instellingen over de veranderingen die gaan plaatsvinden.

- Voor een zorgvuldige transitie naar het nieuwe stelsel is het van belang dat de **Belastingdienst tijdig duidelijkheid krijgt over de precieze invoeringsdatum**. De Belastingdienst denkt **anderhalf jaar** nodig te hebben om de toeslag op een zorgvuldige manier af te bouwen. (Optioneel Belastingdienst kan niet dienen als fall back opties)
- De Belastingdienst blijft ook **na 2018** de verantwoordelijkheid dragen voor de juiste en **zorgvuldige afhandeling van de toeslagjaren tot 2018**.
- In het nieuwe stelsel kan de Belastingdienst zorg dragen voor de levering van inkomensgegevens vanuit de **Basisregistratie Inkomen (BRI)**.

Personele consequenties Belastingdienst

- De Belastingdienst gaat altijd **zorgvuldig** om met zijn personeel.
- Bij de verdere uitwerking van de regeling zullen de **personele consequenties nader in kaart** worden gebracht en besproken met betrokken partijen.

Cijfers KOT

- De Belastingdienst voert de kinderopvangtoeslag uit sinds 2005.
- Op dit moment betaalt de Belastingdienst zo'n 500.000 kinderopvangtoeslagen uit.
- In 2014 betaalde de dienst zo'n EUR 2,2 miljard uit, en werd EUR 450 miljoen aan terugbetalingen ontvangen.

Fraudemaatregelen

Wettelijke maatregelen (o.a. wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit)

- Aanvragen max 3 maanden terugwerkende kracht.
- Geen voorschot bij onbekende aanvrager.
- Verlenging beslistermijn bij verhoogd frauderisico.
- Opschorting uitbetaling bij twijfel over adres.
- Bij eerder vergrijp ontzegging van rechten en verkorting van de termijn om voor een voorschot in aanmerking te komen.
- Versterking boete- en strafrechtinstrumentarium.
- Versterking invorderingsinstrumentarium.

Maatregelen in de praktijk

- Reguliere toezicht is de afgelopen jaren steeds meer naar de actualiteit verschoven.
- Toezicht kan leiden tot niet uitbetalen of stoppen voorschot
- Gevallen met een verhoogd risico worden eerst nader onderzocht voordat de voorschotbetaling start.
- Aanscherpingen doorgevoerd in het burgerportaal.
- Monitoring van IP-adressen zodat verdachte aanvragen sneller gesignaleerd kunnen worden.
- Speciale teams: Combiteam Aanpak Facilitators richten zich op facilitators misbruik van belasting-toeslaggelden.
- Fraudemeldpunt.
- Koppeling gewerkte uren (risicogericht).
- Inschrijving verplicht van KOI en GOB in landelijk

register kinderopvang en peuterspeelzalen.

BOINK

**Algemene reactie op klachten dienstverlening
Belastingdienst**

- De Belastingdienst werkt continu aan het verbeteren van de communicatie en dienstverlening, in afgelopen 10 jaar zijn grote stappen in gezet.
- Ouders kunnen worden geholpen door de Belastingtelefoon, de balies van de Belastingdienst en door een groot netwerk van de Toeslagenservicepunten (ruim 100) en Toeslagendienstverleners (ruim 500).
- Daarnaast is ook regelmatig overleg met brancheorganisatie en BOINK over hoe het nog beter kan.
- Problemen die BOINK noemt kunnen te maken hebben met de problemen na de invoering van 1-BRN en de maatregelen uit de wet Aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit.
- De overgrote meerderheid van de burgers merkt hier echter helemaal niets van.
- Verder maakt BOINK een punt van de terugvorderingen bij ouders die geen eigen bijdrage hebben betaald, en de gang van zaken rond de beperking van de terugwerkende kracht.
- In beide gevallen: de Belastingdienst heeft daar de wet uitgevoerd, en de Belastingdienst kan daarin ook niet anders.

BOINK:

- Bij was sprake van de situatie dat het merendeel van de ouders zich niet aan de regels heeft gehouden en daardoor niet voldoet aan de wettelijke vereisten.
- Het onderzoek toont aan dat ze geen recht hebben op kinderopvangtoeslag.

- De Belastingdienst kan niet anders dan terugvorderen.
- Dit soort situaties kunnen leiden tot hoge terugvorderingen, zeker indien KOT over meerdere jaren wordt teruggevorderd.
- Een beperkt aantal ouders heeft zich wel aan de regels gehouden. Zij behouden het recht op kinderopvang toeslag en hoeven niets terug te betalen.
- Voor ouders die het niet eens zijn met de beschikking staan de reguliere mogelijkheden van bezwaar en beroep open.
- De Belastingdienst herkent het beeld niet dat het zich meermalen heeft voorgedaan dat duizenden of tienduizenden kinderopvangtoeslagen onterecht zijn stopgezet.

BOINK: Belastingdienst zet zijn bevoegdheden inzet tegenover ouders die "absoluut niet frauduleus handelen"

- De Belastingdienst mag alleen toeslag uitbetalen aan mensen die er recht op hebben.
- De Belastingdienst biedt een burger altijd de gelegenheid aan te tonen dat hij recht heeft op de door hem aangevraagde toeslag.
- Vanaf 2013 tot nu is een aantal fraudebeperkende maatregelen ingevoerd.
- De Belastingdienst zet een toeslag stop indien bij behandeling blijkt dat niet aan alle voorwaarden wordt voldaan, of indien de aanvrager niet reageert op (meerdere) verzoeken om zijn aanspraak te onderbouwen of bewijsstukken op te sturen.

Vereenvoudigingen in huidige stelsel ook mogelijk?

T-2 + vangnet

- Uitvoeringstechnisch aspecten bezien
- Consequenties voor andere toeslagen in beeld brengen
- Logisch om dan ook voor andere toeslagen t-2 door te voeren. Voor burger anders moeilijk navolgbaar.
- Terugvorderingen zullen afnemen. Belastingdienst schat dat gemiddelde terugvordering als gevolg van inkomen nu 300 euro is.

Het verminderen van het aantal inkomensschijven.

- Niet waarschijnlijk dat het een grote vereenvoudiging oplevert. De inkomensschijven worden nu ook al (jaarlijks) aangepast.

Maandelijkse automatische gegevensuitwisseling door gastouderbureau aan Belastingdienst.

- De maandelijkse gegevensuitwisseling lijkt op het systeem zoals dat nu wordt gehanteerd voor convenantpartners
- Kan vereenvoudiging betekenen.

Certificering gastouderbureau en/of een jaarlijkse verplichte accountantscontrole.

- Moeilijk als Belastingdienst een uitspraak over te doen. Lijkt geen rol weggelegd voor de Belastingdienst.

Doelgericht toezicht op risico ondernemingen

- B/T onderschrijft de noodzaak om risicogericht en doelgericht toezicht op ondernemingen uit te voeren. B/T past dit dan ook al langer, via verschillende samenwerkingsverbanden, toe.

Achtergrondinfo Rapport Nationale Ombudsman inzake PGB

Het rapport focust allereerst op de omstandigheden die de N.o. ziet als oorzaak van de problemen rond de invoering van het trekkingsrecht per 1 januari 2015.

- Wetgevingsbesluiten en -aanpassingen werd te laat genomen zodat de uitvoeringsinstanties daar onvoldoende op konden inspelen.
- Er werden tegelijkertijd twee tegengestelde wijzigingen ingevoerd; invoering van een centraal trekkingsrecht en decentralisatie van de zorg naar de gemeenten.
- De rollen van VWS, SVB en andere ketenpartners in de aanloop naar de invoering waren niet duidelijk vastgesteld.
- VWS voerde geen strakke regie.
- De uitvoeringstoets die is gedaan was onder de maat.
- Systemen sloten slecht op elkaar aan waardoor de aanvoer van gegevens tot grote problemen leidde.
- Het systeem bleek voor de burger bijzonder ingewikkeld.
- Voorafgaand aan en tijdens de invoering was de communicatie onvoldoende.

De N.o. trekt deze constatering in breder verband. Hij verwijst naar eerdere invoering van stelselwijzigingen waar veel mis is gegaan. Hij ziet het te weinig uitgaan van het belang en het perspectief van de burger als hoofdoorzaak van de problemen. In dit verband noemt hij de invoering van betaling van toeslagen door de Belastingdienst in 2006 en de invoering van één-bankrekeningnummer.

De N.o. vindt dat de burger –vanuit de behoorlijkheid bezien – in redelijkheid het volgende van de overheid mag verwachten bij (omvangrijke) stelselwijzigingen:

- een grondige voorbereiding en goede samenwerking ketenpartners;
- adequate informatieverstrekking;
- een gebruiksvriendelijk systeem;
- de garantie dat betalingen of andere rechten van burgers worden gecontinueerd;
- een actieve probleemoplossing.

